

C E Z A H U K U K U

1) 27 Mayıs 1960 Devrimi aleyhinde suçlar.

7 Mart 1962 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 38 sayılı «Anayasa nizamını, Milli güvenlik ve huzuru bozan bazı fiiller hakkında kanun» un 1. maddesi, 27 Mayıs 1960 Devrimi aleyhinde işlenen bazı fiilleri suç saymış ve bunların tiplerini şu şekilde tesbit eylemiştir:

«A) Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışları ile meşruluğun kaybettiği Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile de tesbit edilen Demokrat Parti iktidarına karşı direnme hakkını kullanarak, normal demokratik rejimi bütün teminatı ile kurmak amacıyla, Türk Milletinin gerçekleştirdiği 27 Mayıs 1960 Devrimini söz, yazı, haber, havadis, resim, karikatür veya sair vasıta ve suretlerle, yersiz, haksız veya gayrimeşru gösterenler veya üstü kapalı da olsa matufiyeti belli olacak şekilde böyle göstermeğe çalışanlar;

B) 27 Mayıs 1960 Devrimini zedeliyecek şekilde, bu Devrimin neticesi olarak Yüksek Adalet Divanınca veya sair kaza mercilerince verilmiş ve kesinleşmiş olan karar ve hükümleri, söz, yazı, haber, havadis, resim, karikatür veya sair vasıta ve suretlerle kötülüyenler veya üstü kapalı da olsa matufiyeti belli olacak şekilde kötülemeğe çalışanlar veya mahkûm edilenlerin mahkûmiyetine esas teşkil eden fiillerini yahut şahıslarını övenler veya neticelenmiş hazırlık, ilk, son tahkikat veya infaz safhaları ile ilgili resim, hatırat, röportaj yapanlar veya beyanat verenler;

C) Mahkûmiyetlerinin infazı süresince B bendinde sözü geçen mahkûmlara atfen siyasi veya 27 Mayıs 1960 devrimini zedeleyici mahiyette veya uydurma beyanatı basına verenler veya basın yoluyla yapanlar veya âlenen nakledenler;

D) 27 Mayıs 1960 Devrimini yersiz, haksız veya gayrimeşru gösterecek surette feshedilmiş Demokrat Partinin iktidarını övenler veya müdafaa edenler;

E) Mensup oldukları partinin, feshedilmiş Demokrat Partinin devamı olduğunu ileri sürenler veya herhangi bir parti lehine bu tarzda faaliyet gösteren veya propaganda yapanlar;

bir yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.»

Bu maddenin A, B ve D bentlerinde yazılı suçların tekevvünü için Türk Ceza Kanununun 153. maddesindeki aleniyet, 38 sayılı Kanunun 3. maddesi ile şart koşulmuştur.

2) Demokratik nizam aleyhinde suçlar.

7 Mart 1962 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 38 sayılı Kanun, Demokratik nizamı korumak için bu nizam aleyhine işlenen şu fiilleri ikinci maddesi ile suç saymıştır:

«Türkiye Cumhuriyetinin Anayasa ile tesbit edilmiş temel vasfı olan insan hak ve hürriyetlerine dayanan çok partili demokratik nizamı söz, yazı, haber, havadis, resim, karikatür vesa sair vasıta ve suretlerle zedelemeğe veya tehlikeye düşürmeye matuf olarak kötüleyenler veya bu nizamın Türkiye'de yürütülemeyeceği yolunda propaganda yapanlar hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, birinci maddede yazılı cezalar uygulanır.»

Bu maddede yazılı suçların tekevvünü için Türk Ceza Kanunu 153. maddesindeki aleniyet, 38 sayılı Kanunun 3. maddesi ile şart koşulmuştur.

3) Siyasi partilere mensup olanlar veya oy vermiş bulunanlar aleyhinde suçlar.

7 Mart 1962 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 38 sayılı Kanun, kanunların himayesinde evvelce faaliyet göstermiş veya faaliyet göstermekte bulunan siyasi partilere mensup olanlar ile bu partilere oy vermiş bulunan kimseler aleyhinde işlenen bazı fiilleri suç saymış ve 4. maddesinde bu suçların tiplerini şöyle göstermiştir:

«Kanunların himayesinde evvelce faaliyet göstermiş veya faaliyet göstermekte bulunan herhangi bir siyasi partiye mensup olanları veya oy vermiş bulunanları tezyifkâr sıfatlarla topyekûn kötüleyerek vatandaşlar arasında husumet ve intikam hisleri doğuracak veya tahrik edecek mahiyette söz, yazı, haber, havadis, resim, karikatür veya sair vasıta ve suretlerde faaliyette bulunanlar veya propaganda yapanlar üç aydan iki seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.»

4) İftira suçu.

7 Mart 1962 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 38 sayılı Kanun 6. maddesine göre, bu kanunda yazılı fiillerle ilgili olarak iftira suçunu işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun 285. maddesinde yazılı cezalar bir misli artırılarak hükmolunacaktır.

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU

5) Toplatma.

7 Mart 1962 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 38 sayılı Kanunun 5. maddesine göre «bu kanunda yazılı fiiller basın yolu ile işlendiği takdirde, suç konusunu ihtiva eden mevkuteler ve sair basılmış eserler sulh hâkimi kararı ile toplattırılabilir.»

6) Hazırlık soruşturması.

7 Mart 1962 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 38 sayılı Kanunun 7. maddesine göre «bu kanuna giren suçlarda hazırlık tahkikatı bizzat Cumhuriyet Savcıları veya Yardımcıları tarafından yapılır. Askerî yargının görevli olduğu hallerde hazırlık tahkikatı bir askerî hâkim tarafından yapılır.»

7) Tevkif.

1 Mart 1962 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 36 sayılı kanun ile Yüksek Adalet Divanının Muhakeme Usulüne ait 3 sayılı Kanunun (Düster, 4. Tertip, 1. cilt, sahife 44) «soruşturma sonuna kadar kefaletle veya kefaletsiz tahliye kararı verilemez. Sanıklar Yüksek Adalet Divanına mevkufen sevk edilir» malinde olan 8. maddesi kaldırılmıştır.

Prof. Dr. Nurullah KUNTER